

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Олександр Карпову

foi+request-130820-

acc51de@

Щодо розгляду звернення

Міністерство юстиції України розглянуло Ваше звернення від 02 липня 2024 року щодо статусу «людина», обмежень права на свободу пересування, щодо перетину державного кордону України та повідомляє таке.

Щодо статусу «людина»

Статтею 3 Конституції України регламентовано, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

Конституційний Суд України в своєму Рішенні від 08 червня 2022 року № 3-р(П)/2022 зазначає, що «із статті 3 Конституції України випливає обов'язок держави забезпечувати охорону та захист людської гідності. Такий обов'язок покладено на всіх суб'єктів публічної влади. Верховна Рада України, ухвалюючи закони, має гарантувати належний захист та реалізацію прав і свобод людини, що є однією з умов забезпечення людської гідності як природної цінності».

Під правовим статусом людини розуміються загальні, базові засади, за допомогою яких у Конституції та законах України визначаються основні права, свободи й обов'язки людини; гарантії їх здійснення, тобто можливість мати, володіти, користуватися і розпоряджатися економічними, політичними, соціальними та культурними цінностями й благами.

Статус людини не присвоюється публічною владою, а належить людині від народження і реалізується через суб'єктивні права, які мають природно-правовий характер, а тому є невід'ємними. Таким чином, зазначений статус не можна наділити та позбавити органами державної влади. Тому законодавством не визначено документів, що підтверджують статус людини.

09/14/2024

Міністерство юстиції України

№ 08742/ПІ-04368/7 14.07.2024

Прийнятий Банком Олександр Ачачалійський

Сертифікат 89236710528448370400000017340500018695601

дійсний з 12.09.2023 10:01:01 по 12.09.2024 10:01:01

Разом з тим звертаємо увагу, що відповідно до статті 68 Конституції України *кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України*, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей.

Щодо обмеження права людини на свободу пересування

Згідно з Основним Законом України в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частини перша, друга статті 8 Конституції України).

Відповідно до статті 64 Конституції України конституційні права і свободи людини і громадянина не можуть бути обмежені, крім випадків, передбачених Конституцією України. *В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень*. Не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 цієї Конституції.

Згідно з частиною першою статті 33 Конституції України кожному, хто на законних підставах перебуває на території України, гарантується свобода пересування, вільний вибір місця проживання, право вільно залишати територію України, за винятком обмежень, які встановлюються законом.

Відповідно до пункту 31 частини першої статті 85, пункту 20 частини першої статті 106 Конституції України *Президент України приймає відповідно до закону рішення про загальну або часткову мобілізацію та введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях у разі загрози нападу, небезпеки державній незалежності України*, яке протягом двох днів затверджується Верховною Радою України.

Відповідно до статей 12, 13 Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» свободу пересування відповідно до закону може бути обмежено на територіях, щодо яких введено воєнний або надзвичайний стан, а також вільний вибір місця проживання обмежується в адміністративно-територіальних одиницях, які знаходяться на територіях, щодо яких введено воєнний або надзвичайний стан, на тимчасово окупованих територіях.

Також зазначаємо, що підстави для тимчасового обмеження права громадян України на виїзд з України визначені статтею 6 Закону України «Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України».

Правові засади введення в Україні або в окремих її місцевостях воєнного стану визначено Законом України «Про правовий режим воєнного стану» (далі – Закон).

Так, відповідно до статті 1, частини другої статті 5 Закону воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення

загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень.

У разі прийняття рішення щодо необхідності введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях Президент України видає указ про введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях і негайно звертається до Верховної Ради України щодо його затвердження та подає одночасно відповідний проєкт закону.

Згідно з пунктами 2, 5 частини першої статті 6 та частиною першою статті 7 Закону *в указі Президента України про введення воєнного стану зазначаються, зокрема, межі території, на якій вводиться воєнний стан, час введення і строк, на який він вводиться; вичерпний перелік конституційних прав і свобод людини і громадянина, які тимчасово обмежуються у зв'язку з введенням воєнного стану із зазначенням строку дії цих обмежень*. Воєнний стан на всій території України або в окремих її місцевостях припиняється після закінчення строку, на який його було введено.

Згідно з пунктом 6 частини першої статті 8 Закону в Україні або в окремих її місцевостях, де введено воєнний стан, *військове командування разом із військовими адміністраціями (у разі їх утворення) можуть самостійно або із залученням органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування запроваджувати та здійснювати в межах тимчасових обмежень конституційних прав і свобод людини і громадянина, а також прав і законних інтересів юридичних осіб, передбачених указом Президента України про введення воєнного стану, заходи правового режиму воєнного стану, зокрема встановлювати у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, особливий режим в'їзду і виїзду, обмежувати свободу пересування громадян, іноземців та осіб без громадянства, а також рух транспортних засобів*.

Питання здійснення вказаного заходу правового режиму воєнного стану врегульовано постановою Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 року № 1455 «Про затвердження Порядку встановлення особливого режиму в'їзду і виїзду, обмеження свободи пересування громадян, іноземців та осіб без громадянства, а також руху транспортних засобів в Україні або в окремих її місцевостях, де введено воєнний стан».

При цьому, згідно з частиною першою статті 3 Закону військовим командуванням, якому згідно з цим Законом надається право разом з органами виконавчої влади, військовими адміністраціями, Радою міністрів Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування запроваджувати та здійснювати заходи правового режиму воєнного стану, є *Головнокомандувач Збройних Сил України, Командувач об'єднаних сил Збройних Сил України, командувачі видів та окремих родів військ (сил) Збройних Сил України, командувачі (начальники) органів військового управління, командири з'єднань, військових частин Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань*.

Воєнний стан в Україні введено Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64, затверджений Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ, яким тимчасово, на період його дії обмежено конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені, зокрема *статтею 33 Конституції України* (строк дії воєнного стану продовжувався указами Президента України від 14 березня 2022 року № 133, від 18 квітня 2022 року № 259, від 17 травня 2022 року № 341, від 12 серпня 2022 року № 573, від 07 листопада 2022 року № 757 та від 06 лютого 2023 року № 58, від 01 травня 2023 року № 254, від 26 липня 2023 року № 451, від 06 листопада 2023 року № 734, від 05 лютого 2024 року № 49, від 06 травня 2024 року № 271).

Також повідомляємо, що відповідно до пункту 1, підпунктів 4, 33 пункту 4 Положення про Адміністрацію Державної прикордонної служби України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 533, центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ і який реалізує державну політику у сфері захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні, є *Адміністрація Державної прикордонної служби України*, яка відповідно до покладених на неї завдань організовує в установленому законодавством порядку здійснення прикордонного контролю та пропуск через державний кордон осіб, транспортних засобів і вантажів; здійснює розгляд звернень громадян з питань, пов'язаних з діяльністю Держприкордонслужби, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління.

Керуючись положеннями частини другої статті 6 та частини другої статті 19 Конституції України, пункту 3 статті 7 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», підпунктів 32, 33 пункту 4 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014 року № 228, Міністерство юстиції України відповідно до покладених на нього завдань надає роз'яснення, організовує розгляд звернень громадян з питань, пов'язаних з діяльністю Міністерства, його територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери управління Міністерства, а також стосовно актів, які ним видаються.

При цьому повідомляємо, що листи міністерств, інших центральних органів виконавчої влади не є нормативно-правовими актами, вони лише мають інформаційний характер і не встановлюють правових норм.

Заступник Міністра

Олександр БАНЧУК

Ярослав Фаримець 271 15 50

Персональні дані, вказані Вами у зверненні, захищаються та обробляються Міністерством юстиції України відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» з метою розгляду Вашого звернення згідно із законодавством.